

PAPER DETAILS

TITLE: Kisilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisi

AUTHORS: Duygu UYSAL

PAGES: 45-70

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1508365>

Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisi

Duygu Uysal

Kastamonu Üniversitesi Doktora Öğrencisi

email:duuysal@gmail.com

orcid: 0000-0003-4708-817X

Year: 2021 Winter

Number: 9

Volume: 1

pp: 45-70

Makalenin Geliş Tarihi: 05/06/2020

Kabul Tarihi: 4/01/2021

Makalenin Türü: Araştırma makalesi

İntihal /Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş, telif devir belgesi ve intihal içermediğine ilişkin rapor ve gerekliyse Etik Kurulu Raporu sisteme yüklenmiştir. / This article was reviewed by at least two referees, a copyright transfer document and a report indicating that it does not contain plagiarism and, if necessary, the Ethics Committee Report were uploaded to the system.

Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisi

Duygu Uysal

Özet

Bu çalışmanın amacı kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerine etkisini belirlemektir. Bu bağlamda Çankırı ilinde bulunan kamu ve özel sektör işletmelerinde çalışan 313 katılımcı ile bir araştırma yapılmıştır. Araştırmada "girişimcilik" risk almaktan çekinmeden kazanma ve üretme gayreti olarak ifade edilirken "kişilik" ise bireyin psikolojik, biyolojik ve kalıtsal özelliklerinin bütünü olarak tanımlanmıştır. Kişinin planladığı girişimi kurmak, işini büyütmek, farklı alanlarda yatırım yapmak için gösterdiği çaba ise girişimcilik eğilimini ifade etmektedir. Çalışmanın temel konusunu; girişimcinin sahip olduğu sosyal çevre, eğitimi, değer ve inançları doğrultusunda şekillenen ve girişimciyi toplumun diğer fertlerinden ayıran kişilik özelliklerinin "girişimcilik eğilimi" üzerine etkisi oluşturmaktadır. Araştırma verileri anket yöntemi ile toplanarak SPSS 22.0 programında analiz edilmiştir. Araştırmaya konu olan değişkenlerden kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimine etkisini belirlemek amacıyla basit doğrusal regresyon analizleri yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerinde pozitif yönde anlamlı etkisinin olduğuna yönelik hipotez kısmen desteklenmiştir. Kişilik özelliklerinin alt boyutlarından uyumluluk dışındaki her boyutun girişimcilik eğilimini pozitif yönde anlamlı bir biçimde etkilediği bulgulanmıştır. Elde edilen sonuçların literatürde girişimcilik eğilimini etkileyen faktörlerin belirlenmesi hususunda katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimcilik Eğilimi, Kişilik Özellikleri, Beş Faktör Kişilik Özellikleri

The Effect of Personality Traits on Entrepreneurship Tendency

Abstract

The aim of this study is to determine the effect of personality traits on entrepreneurship tendency. In this context, a research was conducted with 313 participants working in public and private enterprises in Çankırı. In the research, "entrepreneurship" is expressed as an effort to gain and produce without risk, while "personality" is defined by taking the whole psychological, biological and hereditary characteristics of the individual. The effort of the person to establish the venture he planned, to grow his business, and to invest in different fields expresses the entrepreneurial tendency. The main subject of the study; The personality traits that are shaped in line with the social environment, education, values and beliefs of the

entrepreneur and distinguish the entrepreneur from the other members of the society have an effect on the “entrepreneurial tendency”. The research data were collected using the survey method and analyzed in SPSS 22.0 program. Simple linear regression analyzes were conducted to determine the effect of personality traits on entrepreneurship tendency, which is the subject of the research. According to the results of the analysis, the hypothesis that personality traits have a positive effect on entrepreneurship tendency is partially supported. It was found that all dimensions, except the compatibility of the sub-dimensions of personality traits, had a positive effect on entrepreneurship tendency. The results are expected to contribute to the determination of the factors that affect entrepreneurship tendency in the literature.

Keywords: Entrepreneurship, Entrepreneurship Tendency, Personality Traits, Five Factor Personality Traits

1. Giriş

Girişimciler yeni işler kuran ve para kazanma arzusu ile ekonominin gelişimine katkı sağlayan bireyler olarak tanımlanmaktadır. İnsan unsurunun girişimciliğin merkezinde yer aldığı düşünüldüğünde konuyla ilgilenen araştırmacıların girişimcinin psikolojik özelliklerini incelemeye başlaması şaşırtıcı değildir. Literatürde girişimciler ile girişimci olmayanları ayıran kişisel farklılıklar ve girişimcilerin kişilik özelliklerini ortaya çıkarma çabaları kısmen başarılı olmuşken girişimcilikte psikolojik faktörlerin rolü belirsizliğini korumaktadır (Antoncic, Kregar, Singh ve DeNoble, 2015).

Girişimci kişilik üzerine yapılan geçmiş araştırmalar girişimin ortaya çıkış sürecinde girişimciyi etkileyen tek faktörün başarı motivasyonu olduğunu savunmaktaydı (Shaver ve Scott, 1991; Chell, 1985; Mitchell vd., 2002). Hatta Hatten (1997) kişilik özelliklerinin girişimcilik başarısını tahmin etmede yeterli olamayacağını iddia etmiştir. Ancak beş faktör kişilik özellikleri yaklaşımı (Goldberg, 1981) girişimciler ve girişimci olmayan bireyler arasındaki kişilik farklılıklarını keşfetmeyi amaçlayan araştırmacılar için umut verici bir temel oluşturmaktadır (Antoncic vd., 2015). Bu bağlamda bu araştırmada beş faktör kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimine etkisini belirlemek amaçlanmıştır.

2. Teorik Çerçeve

Kişilik Kavramı

Kişilik kavramı Latince “persona” kelimesinden gelmektedir. Bu kavram bireyin fiziksel ve sosyal ortamıyla etkileşme tarzını tanımlayan, duygu,

düşünce ve davranışlarının farklılaşması olarak karşımıza çıkmaktadır (Yıldız, vd. 2012). Benzer bir tanımla kişilik; bireysel farklılığa dayanan duyguların, düşüncelerin, becerilerin, yeteneklerin, alışkanlıkların oluşturduğu işlevsel bir bütünü ifade etmektedir (Yurtsever, 2009). Allport'a göre ise kişilik; insanın çevresine has ve farklı bir şekilde uyumunu sağlayan psikolojik ve fiziksel sistemlerin bir bütünüdür (Ulu ve Bulut, 2017). İç ve dış uyarıcıların etkisi altında olan kişilik, bireyin sahip olduğu psikolojik, biyolojik ve kalıtsal tüm özelliklerini ve davranışlarını içine alan bir kavram olarak değerlendirilmektedir (Yelboğa, 2006). Yüzyıllardır ilgi görmesine rağmen bilimsel olarak 1930'lu yıllarda psikoloji alanında kişilik psikolojisi olarak ayrı bir bilimsel dal haline gelmesi kişilik kavramına olan ilgiyi artırmıştır (Mc Adams, 1997).

Tanımların da ortaya koyduğu şekilde kişilik insanın doğuştan gelen özelliklerinin yanı sıra içinde yaşadığı sosyal çevrenin öğretisini de kapsamaktadır. Bu durumda kişilik yalnızca bireyin kendine has özellikleri değil toplumdan kazanılan ortak özellikleri de kapsamaktadır (Tınar, 1999).

Literatürde kişilik kavramına dair tanımlar incelendiğinde her birinde dikkat çeken bir takım temel özellikler olduğu görülmektedir. Bunlar; kavramın bütünsel olması, sosyal becerilerin toplamını ifade etmesi, birey eğilimlerinin çevreye uyumlu hale gelmesi, hem doğuştan gelmesi hem de sonradan kazanılması şeklinde sıralamak mümkündür (Yurtsever, 2009). Ayrıca literatürde pek çok kişilik tanımı bulunmakla birlikte kişilik değişkenlerini ortaya koyan da birbirinden farklı kişilik ölçekleri bulunmaktadır. Hough ve Öneş (2001), ortaya koydukları modelleme ile bu ölçeklerden bir kısmının aynı isimler altında farklı boyutları ölçerken, bir kısmının ise farklı isimler altında aynı boyutu ele aldıklarını öne sürmüşlerdir (Yelboğa, 2006). Norman (1963) tarafından ortaya koyulan beş faktör kişilik özellikleri ise bireysel farklılıkları temsil etmesi bakımından baskın bir yaklaşımdır. "Big Five" olarak adlandırılan bu yaklaşımın "duygusal denge", "dışadönüklük", "uyumluluk", "sorumluluk" ve "deneyime açıklık" faktörleri ile kişilik özelliklerinin çoğunu tanımladığı ileri sürülmektedir (Roccas, Sagiv, Schwartz ve Knafo, 2002).

Duygusal Denge: Bireyin strese dayanıklılığını ölçen bu özellik, duygusal yönden olumlu olan kişilerin sakin ve kendinden emin tavırlar sergilemesini ifade eder (Erdem, vd, 2015). Duygusal dengesizliğe sahip kişiler ise duygusal istikrarsızlık, utanç, suçluluk, endişe, karamsarlık ve kendine

güvensizlik yaşama eğilimindedir (Zhang, 2002).

Dışadönüklük: Kişiliğin bu boyutu bireyin sıcakkanlı, cana yakın ve sosyal olma durumunu ifade eder. Bu özellik bünyesinde atılganlık, heyecanlılık, girişken ve iddialı olmak gibi olumlu duyguları barındırır (Horzum, vd., 2017).

Uyumluluk: Bir diğer ifade ile geçimlilik ya da yumuşak başlılık özelliğidir. İş birliğine inanan, samimi, alçak gönüllü ve ihtiyatlı olmayı ifade eder (Yelboğa, 2006). Söz konusu özellik daha çok kişiler arası ilişkiler açısından önemli olup, yumuşak başlı olarak nitelendirilen kişiler diğer bireylere karşı sıcak sosyal ve güvenilir kimseler olarak değerlendirilir (Horzum, vd., 2017).

Sorumluluk: Sistemli, hırslı, azimli, titiz ve başarı yöneliminde olma durumlarını ifade etmektedir (Zhang, 2002). Sorumluluk sahibi olarak ifade edilen bireyler özdenetim yapabilen ve bu denetimleri neticesinde planlı ve özverili çalışma sergileyen kişiler olarak tanımlanmaktadır (Horzum, vd., 2017). Bu kişilik özelliğini taşıyan bireyler sahip oldukları özdenetim ve sistemli çalışma sayesinde başarı eğilimleri daha yüksek olarak kendilerini göstermektedir.

Deneyime Açıklık: Duygularının daha çok farkında ve meraklı olan bireyleri kapsamaktadır (Deniz ve Erciş, 2008). Zeki olma ve geniş düşünebilme özellikleri vardır ve ayrıca hayal gücü kuvvetli kişilerdir (Erdem, vd, 2015). Bu özellik ile bireylerin yeniliklere ve diğer fertlerin fikir ve düşüncelerine verdikleri tepkiye vurgu yapılmaktadır.

Zel (2001) tarafından "Big Five Factor" olarak ifade edilen bu ölçekler (Şencan, 2015), birçok örgütsel davranışı doğrudan ya da dolaylı olarak etkilemektedir. Örneğin; Robbins ve Judge'ye (2013) göre duygusal olarak dışadönük ve kararlı kişilerin iş tatmini derecelerinin daha yüksek olduğu ve bu bireylerin geliştirilmiş lider davranışları sergiledikleri düşünülmektedir (Erdem, vd, 2015).

Girişimcilik

Girişimcilik kavramı, Fransız Cantillon tarafından kullanılan ve girişimci anlamına gelen "entreprendre" terimine dayanmaktadır. 1755'te Fransız Cantillon bu terimi, bir şey kazanma ve ekonomik parametrelerdeki belirsizliğe direnme arzusu olan ve bir şeyler üretilip yaratma arzusu olan

kişiyi tanımlamak için kullanmıştır (Alsu, Karahan ve Gözek, 2016). Girişim ya da girişimcilik kavramlarının bugünkü anlamda kullanılması ve 19. yüzyıl ile birlikte iktisat literatürüne girişi ise kapitalist üretim tarzının egemen hale gelmesiyle ilişkilidir (Aytaç ve İlhan, 2007).

Girişimcilik, insanların kontrol ettikleri kaynaklara bakılmaksızın, yenilikler, riskler ve belirsizliklerin aktif olarak ele alınması yoluyla fırsatları takip etme, ihtiyaçları ve istekleri yerine getirme süreci olarak tanımlanmaktadır (Robbins ve Coulter, 1999). Bunun yanı sıra girişimcilik, işletmede mevcut olmayan yeni mal ve hizmetlerin örgütsel biçimlerini, pazarlarını, süreçlerini ve hammaddelerini elde etme fırsatlarının değerlendirilmesi ve araştırılması olarak da ifade edilmektedir (Scott, 2006: 9). Genel olarak girişimcilik, risk alma, fırsatları takip etme, gerçekleştirme ve inovasyon süreçlerine verilen isimdir (Çetindamar, 2002 Aktaran Yılmaz, 2013).

Girişimcilik ile ilgili tanımların ortak noktası genel olarak girişimcinin sergilediği davranışlar etrafında şekillenmiştir (Kartal, 2018). Yapılan araştırmalar girişimcilik eğiliminin risk alabilme, proaktiflik ve yaratıcılık olmak üzere 3 boyutunu ele almışlardır (Bektaş ve Köseoğlu, 2007). Bazı araştırmacılar özellikle “girişimcilik” kavramını, girişimci davranışlarını odak kabul ederek açıklamaya çalışmışlardır (Bektaş ve Köseoğlu, 2007). Bu düşüncenin yanı sıra bazı araştırmacılar tarafından kavram açıklanırken girişimci davranışları göz ardı edilerek yerine ekonomik değerler ön plana çıkarılmıştır (Serhateri ve Çoşkun, 2006).

Küresel ölçekli ekonomik modellerin artışı girişimcileri bu ölçeklere uygun olarak yatırım yapmaya sevk etmektedir. Yapılan tanımlar çerçevesinde girişimciler sahip oldukları kar elde etme dürtülerini tatmin edebilmek adına yatırımlarını daha geniş platformlara taşımaktadır. Söz konusu değişim girişim ve girişimcilik kavramının önemine dikkat çekmektedir. Söz konusu etkinin karşılıklı olduğu da açıktır. Bu yönüyle de girişimcilik ekonomik ve sosyal olmak üzere iki fonksiyona sahiptir. Bunlardan ilki istihdamın sağlanması, ekonomik büyüme ve yeni endüstrilerin kurulması gibi konuları kapsarken; ikincisi ise toplumsal yapıyı etkileme, yeni değerler ortaya koyma ve faydalı yeni icatlar gibi başlıkları konu edinmektedir (Bozkurt, vd., 2012). Bu çerçevede girişimciliğin önemi; yenilikçilik-icatçılık, yeni işletmelerin doğması-büyümesi ve yeni iş alanları yaratması alanlarında kendini gösterir (Balaban ve Özdemir, 2008).

Girişimcilik Eğilimi

Bird (1988) girişimciliği, girişimcilerin belirli bir hedefe ulaşmak için yoğun bir zihinsel enerji, dikkat ve zaman harcadığı aynı zamanda bu amaç için enerji ve sermayelerini ortaya koyduğu spesifik bir psikolojik eğilim olarak tanımlamaktadır. Bu da girişimciliğin niyet edilen ve tasarlanan bir davranış olduğunu ortaya koymaktadır (Timuroğlu ve Çakır, 2014). Bu kapsamda girişimcilik eğilimi, kişinin tasarladığı işi kurmak amacıyla gösterdiği çaba olarak tanımlanabilir (Şeşen ve Basım, 2012). Kişileri girişimci olmaya iten çok sayıda neden olabilir. Bunlardan bazıları; kendi işini yapma yönetme arzusu, başkalarının altında çalışmak istememek, işsizlik, para kazanma arzusu, var olan gelirinden daha fazlasını kazanma isteği ve saygı görme isteği olarak karşımıza çıkmaktadır (Zimmerer ve Scarborough, 2005).

Girişimcilik eğilimi; girişimcinin işini büyütme, yeni pazarlara açılma, yeni ürün geliştirme ve yeni yatırımlar yapma konusundaki niyetini karşılamak için kullanılan bir kavramdır (Küçük, 2020: 83).

3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerine etkisini belirlemektir.

51

4. Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerine etkisi olup olmadığını belirlemek amacıyla araştırma verileri yüz yüze anket yöntemiyle toplanmıştır. Ölçeğin ilk bölümünü demografik bilgi formu oluşturmaktadır. Takip eden bölümde girişimcilik eğilimine yönelik sorular yöneltilmiştir. Son bölümde anketi yanıtlayan kişinin girişimcilik düzeyinin tespiti yönelik sorular bulunmaktadır. Son bölümde ise Martinez ve John (1998) tarafından geliştirilen “Beş Faktör Kişilik Özellikleri Ölçeği” kullanılmıştır (Yıldız, 2018). Girişimcilik Eğilimi ölçeği olarak Küçük (2020) ‘den yararlanılmıştır. Ölçeğin Türkçe uyarlaması ve geçerlik güvenirlik çalışmaları Lajunen ve Özkan (2005) tarafından yapılmıştır. Ölçeğin 60 soruluk uzun formu çalışanların zaman sıkıntısı sebebiyle, 20 soruluk kısa formu ise yetersiz kalacağı düşüncesiyle tercih edilmemiş, literatürde sıklıkla kullanılan 44 soruluk ölçek kullanılmıştır. Kişilik özelliklerinin “dışa dönüklük” boyutu sekiz madde, “uyumluluk” boyutu dokuz madde, “sorumluluk” boyutu dokuz madde, “duygusal denge” boyutu sekiz madde ve “gelişime açıklık” boyutu on madde ile ölçülmektedir. Ölçekler 5’li likert

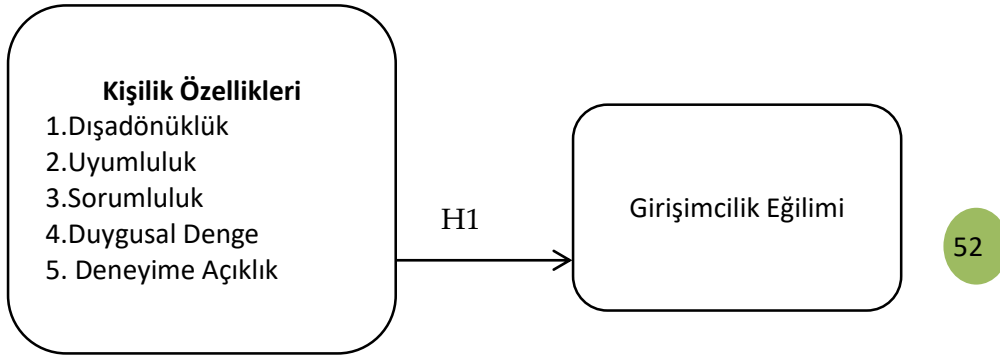

ölçeği olup; “kesinlikle katılmıyorum” ifadesinden “kesinlikle katılıyorum” (1’den 5’e) biçimindedir.

Araştırmanın ana kütlesini Çankırı’da yaşayan kamu ve özel sektör çalışanları oluşturmaktadır. Araştırmada tesadüfi olmayan örneklem yöntemlerinden yargısal örneklem yöntemi kullanılmıştır (Küçük, 2016). Bu kapsamda çalışma için 313 veriye ulaşılmıştır.

5. Araştırma Modeli

Araştırmada yer alan kişilik özellikleri, girişimcilik eğilimi ve girişimcilik düzeyi değişkenlerine dair oluşturulan model Şekil 1. de gösterilmektedir.

Şekil 1. Araştırmanın Modeli

6. Araştırmanın Hipotezleri

Literatürde kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerine etkilerine dair çalışmalar bulunmaktadır. Bunlardan Derindağ (2019) kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerinde etkili olduğu ve hatta bu özelliklerin girişimleri geliştirme ve sürdürme üzerinde de belirleyici olduğunu çalışmasında belirtmiştir. Çiçeklioğlu ve Afşar (2017)’ın çalışmasında ise kişilik özellikleri ve girişimcilik eğilimi arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulgulamıştır. Bunun yanında Aydemir (2019) da çalışmasında kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu sonucuna varmıştır. Boz, Buluk, Aydınkaya ve Arslantaş (2016) yaptıkları çalışma ile kişiliğin duygusal denge dışındaki boyutlarında girişimciler ile çalışanlar arasında anlamlı farklılıklar olduğunu, duygusal denge boyutunda ise fark bulunmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Göktaş ve Kazaferoğlu (2018) ise dışa dönüklük dışındaki tüm kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimine pozitif

yönde etki ettiğini, dışa dönüklüğün ise negatif bir etkisi olduğunu bulmuştur.

Söz konusu araştırmalardan ve bulgulardan hareketle, kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik olarak aşağıdaki hipotez ve alt hipotezler oluşturulmuştur.

H1: Kişilik özellikleri, girişimcilik eğilimini pozitif yönde anlamlı bir biçimde etkilemektedir.

H1a: Kişilik özelliklerinden dışa dönüklük, girişimcilik eğilimini pozitif yönde anlamlı bir biçimde etkilemektedir.

H1b: Kişilik özelliklerinden uyumluluk, girişimcilik eğilimini pozitif yönde anlamlı bir biçimde etkilemektedir.

H1c: Kişilik özelliklerinden sorumluluk, girişimcilik eğilimini pozitif yönde anlamlı bir biçimde etkilemektedir.

H1d: Kişilik özelliklerinden duygusal denge, girişimcilik eğilimini pozitif yönde anlamlı bir biçimde etkilemektedir.

H1e: Kişilik özelliklerinden deneyime açıklık, girişimcilik eğilimini pozitif yönde anlamlı bir biçimde etkilemektedir.

53

7. Araştırma Bulguları

Araştırma kapsamında toplanan veriler SPSS ile analiz edilmiştir. Öncelikle frekans analizi ile demografik değişkenlere ilişkin değerler incelenmiş, ardından araştırmaya konu olan değişkenlerin tanımlayıcı istatistikleri yapılarak uygulanacak analizler belirlenmiştir. Ölçeklere dair faktör analizleri, güvenilirlik testleri, KMO değerleri ile varyans açıklama oranları test edilmiştir. Araştırmaya katılanlara ilişkin bulgular Tablo 1.'de gösterilmektedir.

Tablo 1. Demografik Değişkenlere İlişkin Bulgular

		Frekans (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	134	43.1
	Erkek	178	56.9
Medeni Durum	Bekar	149	39.3

	Evli	152	60.7
Eğitim Durumu	Lise	37	11.8
	Ön Lisans	32	10.2
	Lisans	157	50.2
	Lisans üstü	87	27.8
Yaş	18-25	3	1.0
	26-30	44	14.1
	31-35	72	23.0
	36-40	80	25.6
	41-45	80	25.6
	46 ve üzeri	34	10.9
Meslekte kıdem	1-3 yıl	15	4.8
	4-6 yıl	65	20.8
	7-10 yıl	91	29.1
	10 yıl ve üzeri	142	45.4
Çalışılan Sektör	Kamu Sektörü	120	38.3
	Özel Sektör	193	61.7

Tablo 1'e göre araştırmaya katılan bireylerin cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde %43.1'inin kadın, %56.9'unun ise erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların eğitim durumlarının dağılımına bakılacak olursa %11.8'sinin lise mezunu, %10.2'sinin ön lisans, %50.2'sinin lisans ve %27.8'inin yüksek lisans ve üzeri eğitim seviyesine sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların %38.3'ü kamu sektöründe çalışırken %61.7'si özel sektörde çalışmaktadır. Meslekte çalışma süreleri dikkate alındığında %1.7'sinin 1 yıldan az, %32.9'unun 1-5 yıldır, %30.9'unun 6-10 yıldır, %23.6'sının 11-15 yıldır ve %11'inin 16 yıl ve üzeri bir zamandır çalıştıkları görülmektedir.

Araştırmaya konu olan değişkenlere ilişkin tanımlayıcı istatistik bulguları Tablo 2.'de yer almaktadır.

Tablo 2. Değişkenlerin Tanımlayıcı İstatistikleri

	N	Min.	Maks.	$\bar{X}$	S	Çarpıklık	Basıklık
Girişimcilik Eğilimi	313	1.81	5.00	3,8217	0,7414	-0,390	-0,245
Kişilik Özellikleri							
Dışa Dönüklük	313	1.38	5.00	3,4553	0,6553	-0,176	-0,061
Uyumluluk	313	2.56	4.89	3,7831	0,4213	-0,110	0,117
Sorumluluk	313	3.00	4.78	4,0745	0,3628	-0,555	-0,199
Duygusal Denge	313	1.50	4.00	2,5679	0,4118	-0,033	0,122
Deneyime Açıklık	313	2.30	5.00	4,0971	0,5075	-0,390	-0,337

Değişkenlere dair tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1,5 ile +1,5 arasında değiştiği gözlemlenmektedir. Çarpıklık ve basıklık katsayısı -1,5 ile +1,5 arasında olan verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilebilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Bu da verilerin analizi için parametrik testlerin kullanılabileceği anlamına gelmektedir.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin yapısal geçerliliğini tespit etmek için “varimax” döndürme tekniği ile açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Örneklem büyüklüğü için KMO değerlerine, maddeler arası korelasyonun faktör analizine uygunluğu için de Barlett değerlerine bakılmıştır. KMO değerinin alt sınırı 0.50 olması beklenmekte, 0.80 ve üzerindeki KMO değerleri ise “mükemmel” olarak yorumlanmaktadır (Küçük, 2016: 229).

Tablo 3. Girişimcilik Eğilimi Ölçeği Faktör Yapısı

Faktör ve Değişkenler	Faktör Yüğü	Varyans Açıklama Oranı	Cronbach's Alpha	KMO Değeri
Yeni yatırımlar yapacağım.	,699	%53,182	,899	,888
İşimi büyütmek/kurumsallaşmak istiyorum.	,859			
Pazar payımızı artırmayı planlıyorum.	,843			
Yeni ürün/marka geliştirmek istiyorum.	,839			
Yeni pazarlara girmek istiyorum.	,677			
Ortaklaşa yatırımlar planlıyorum.	,649			
Yurt içi veya yurt dışı fuarlara katılıyorum.	,659			
Uluslararası gelişmeleri takip ediyorum.	,600			
Fırsatlardan yararlanmak istiyorum.	,815			
Mevcut durumla yetinmek istemiyorum.	,707			
Sürekli olarak işini geliştiren girişimcilerin başarılı olacağını değerlendiriyorum.	,610			

Girişimcilik eğilimi ölçeğinin yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda öz değeri 1'den büyük tek faktör altında toplandığı görülmüştür. Bu faktör toplam varyansın %53'ünü açıklamaktadır. Girişimcilik eğilimi ölçeğinin güvenilirlik analizi sonucunda Cronbach's Alpha değeri 0,899 bulunmuştur. Cronbach's Alpha katsayısının $0,80 \leq \alpha < 1,00$ aralığında olması, ölçeğin

güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir (Küçük, 2015: 232).

Tablo 4. Kişilik Özellikleri Ölçeği Faktör Yapısı

Faktör ve Değişkenler		Faktör Yükleri	Varyans Açıklama Oranı	Cronbach' s Alpha	KMO Değeri
Dışa dönüklük	Konuşkan	,827	%15,308	,879	,880
	Ketum	,756			
	Enerji Dolu	,817			
	Heyecanlı	,611			
	Sessiz	,838			
	Atılgan	,769			
	Utangaç-Çekingen	,517			
	Sosyal	,792			
Uyumluluk	Başkalarının hatasını bulmaya eğilimli	,589	%11,280	,763	,773
	Yardımsever	,635			
	Kavgacı	,698			
	Affedici	,548			
	Genellikle Güvenen	,540			
	Soğuk ve Mesafeli	,531			
	Saygılı, nazik	,616			
	Bazen kaba	,538			
	Başkalarıyla işbirliği yapmayı seven	,521			
Sorumluluk	Titiz çalışan	,668	%9,849	,724	,835
	Bazen dikkatsiz	,624			

	Güvenilir bir çalışan	,657			
	Dağınık olmaya eğilimli	,612			
	Tembelliğe eğilimli	,557			
	Azimli	,769			
	İşleri verimli yapan	,674			
	Planlar yapan ve onlara uyan	,619			
	Dikkati kolay dağılan	,610			
Duygusal Denge	Bunalımlı/Melankolik	,745			
	Stresle baş edebilen	,630			
	Gergin olabilen	,639			
	Endişeli	,664			
	Duygusal olarak dengeli	,670	%9,501	,787	,799
	Dakikası dakikasına uymayan	,645			
	Gergin durumlarda sakin kalabilen	,534			
	Kolay sinirlenen	,578			
Deneyime Açıklık	Orijinal fikirler üreten	,540			
	Meraklı	,532			
	Zeki	,589			
	Hayal gücü yüksek	,556			
	Yaratıcı	,553			
	Sanata estetiğe önem veren	,773	%8,108	,849	,881

	Rutin işleri tercih eden	,565			
	Fikir üreten	,675			
	Sanatla ilgisi az	,832			
	Sanat müzik ve edebiyatla ilgili	,804			

Tablo 4’de öz değeri 1’in üzerinde olan 5 faktör olduğu görülmektedir. İlk faktör olan dışa dönüklük toplam varyansın %15,308 ini, ikinci faktör olan uyumluluk %11,280 ini, üçüncü faktör olan sorumluluk %9,849 ‘unu, dördüncü boyut olan duygusal denge %9,501 ini ve beşinci ve son faktör olan deneyime açıklık toplam varyansın %8,108’ini açıklamaktadır. Faktörlere ait güvenilirlik analizi sonuçlarına göre Cronbach’ Alpha katsayılarının 0,70 den yüksek olduğu görülmektedir. Bu da ölçeklerin güvenilir olduğunu göstermektedir (Küçük, 2015: 232).

Kişilik özelliklerinin alt boyutlarının girişimcilik eğilimi üzerine etkisini belirlemek amacıyla çoklu doğrusal regresyon analizleri yapılmıştır.

59

Çoklu regresyon analizi öncesinde otokorelasyon probleminin olup olmadığı Durbin-Watson değeri incelenerek belirlenmektedir. Tablo 5’de yer alan D-W değerinin 0 ile 4 arasında 2’ye yakın bir değerde olması beklenmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Bu değer 1,5 olması sebebiyle otokorelasyon problemi olmadığı görülmüştür.

Hipotez Testleri

Bu bölümde araştırmaya konu olan değişkenlerden kişilik özelliklerinin ve alt boyutlarının girişimcilik eğilimine etkisini belirlemek amacıyla uygulanan çoklu regresyon analizi ve sonucu yer almaktadır.

Çoklu regresyon analizinin Tablo 5’de verilen sonuçlarına göre, kişilik özelliklerinden dışa dönüklük ($B=0,276$; $p<0,05$), sorumluluk ($B=0,397$; $p<0,05$) duygusal denge (uyumluluk) ve deneyime açıklık ($B=0,338$; $p<0,05$) girişimcilik eğilimini anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.

Tablo 5. Kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimine etkisine dair çoklu regresyon analizi sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişkenler	B	Standart Hata	t	p
Girişimcilik Eğilimi	Dışa Dönüklük	0,276	0,063	4,384	0,000
	Uyumluluk	-0,228	0,111	-2,057	0,041
	Sorumluluk	0,397	0,149	2,674	0,008
	Duygusal Denge	0,223	0,099	2,251	0,025
	Deneyime Açıklık	0,338	0,094	3,601	0,000

R= 0,454 R²= 0,193 F= 15,906 p= <0.05 DW=1,547

Diğer taraftan uyumluluğun girişimcilik eğilimi üzerinde anlamlı ancak negatif yönde bir etkisi bulunduğu görülmektedir (B=-0,228). Ayrıca kişilik özelliklerinin alt boyutlarının girişimcilik eğilimini açıklayıcılığı %19,3'tür. Bu durumda H1a, H1c, H1d, H1e hipotezleri kabul edilirken H1b hipotezi reddedilmiştir. Bu kapsamda kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerine pozitif yönlü anlamlı etkisi vardır hipotezi kısmen desteklenmiştir.

8. Sonuç

Araştırma Çankırı ilinde görev yapan kamu ve özel sektör çalışanları ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın hipotezleri kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerinde pozitif yönde anlamlı etkisi olduğunu öngörmektedir. Yapılan çoklu regresyon analizleri sonucunda kişilik özelliklerinin alt boyutlarından dışa dönüklük, uyumluluk, sorumluluk ve deneyime açıklığın %95 güven düzeyinde pozitif yönde girişimcilik eğilimini etkilediği bulgulanmıştır. Ancak kişilik özelliklerinin alt boyutlarından duygusal denge (uyumluluk), girişimcilik eğilimini negatif yönde etkilemektedir.

Uyumluluk faktörü yüksek kişiler hoş görülür, yardımsever, samimi ve yumuşak başlı kişiler olarak ifade edilmektedir (Bono, Boles, Judge ve Lauver, 2002). Uyumluluk faktörü düşük kişiler ise kaba, sert, kavgacı, manipülatif, rekabetçi ve düşmanca tavırlar sergileyebilmektedir (Goldberg;

1990). Araştırma sonuçları neticesinde uyumluluk faktörü kişilik özelliklerini negatif yönde etkilemektedir. Girişimcilerin yüksek enerjileri ve başarılı olma konusundaki güçlü isteklilikleri kimi zaman girişimci için yıkıcı bir araca dönüşebilir. Bir yandan hevesli, istekli, uyumlu olabilen girişimciler diğer yandan düşüncesiz ve dürtüsel hareket ederek tam aksine uyumsuz olabilirler. Bu sebeple uyumluluk faktörü girişimcilik eğilimini negatif yönde etkileyebilir.

Girişimcilik ve kişilik arasındaki ilişkiyi araştıran pek çok çalışma deneyime açıklığın girişimcilik üzerindeki etkisini bulgulamıştır (Howard ve Howard, 1995; Akt, Mert, Barutçu ve Mert, 2017). Girişimciler yenilik yoluyla değer yaratmayı, fırsatları yakalamayı içerir (Hisrich, Peters ve Shepherd 2005). Deneyime açıklığın ise girişimciler için fırsatları yakalama sürecinde önemli bir faktör olduğu düşünülebilir. Girişimciler fırsatları takip ederek fikirleri karlı işlere dönüştüren bireylerdir. Bu bağlamda iş fırsatlarının tanınması yeni girişim yaratmada temel unsurlarından biri olarak kabul edilebilir. Dolayısıyla kişilerin deneyime açıklığı girişimcilik eğilimini pozitif yönde etkileyebilir. Sorumluluk sahibi kişiler verimli, bilinçli, planlı, sistematik ve pratik olma eğilimindedirler (Goldberg, 1990). Verdikleri kararların sorumluluklarını alan, orta dereceli risk grubuna dair kararları tercih eden, tekrarlayan rutin işlerden hoşlanmayan bu kişiler kararlarının sonuçları hakkındaki somut bilgi ile ilgilenirler (Antoncic, Bratkovic Kregar, Singh ve DeNoble, 2015). Girişimcilerin iyi yapı yapma arzusu ile başarıma ihtiyaçları olduğu düşünülmektedir (McClelland, 1961). Bu özellikler göz önünde bulundurulduğunda başarı ihtiyacı sorumluluk sahibi kişilerin bir özelliği olarak görülebilir. Dolayısıyla kişilik özelliklerinden sorumluluğun girişimcilik eğilimini pozitif yönde etkilediği düşünülebilir.

Dışadönükler iddialı, cesur, enerjik kişiler olarak tanımlanmaktadır (John, 1990; Saucier, 1994). Aynı zamanda dışa dönükler neşeli ve iyimser olma eğilimindeki kişiler olarak değerlendirilirler. Girişimcilik eğilimindeki kişilerin de diğerlerine kıyasla daha iyimser kişiler olarak bulunduğu çalışmalardan hareketle (Özdemir ve Özgüner, 2016) dışadönük kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimini pozitif yönde etkilediği söylenebilir.

Kişilik özelliklerinden duygusal denge faktörü yüksek olan kişiler duygusal açıdan sakin, kendinden emin ve strese dayanıklı kişiler olarak tanımlanmaktadır (Erdem vd., 2015). Girişimcilerin ise strese dayanıklı, risk alabilen (Hewison ve Badger, 2006) ve kararlarında ısrarcı kendinden emin

(Hitt vd., 2005) kişiler olduğu bilinmektedir. Bu sebeple duygusal açıdan dengeli kişilerin girişimcilik eğiliminin yüksek olması beklenebilir.

9. Tartışma

Araştırma sonuçlarına göre kişilik özellikleri girişimcilik eğilimini pozitif yönde anlamlı bir biçimde kısmen etkilemektedir. Kişilik özelliklerinden uyumluluk dışındaki faktörlerin girişimcilik eğilimin pozitif yönde anlamlı bir biçimde etkilediği görülmüştür. Beş faktör arasında girişimcilik eğilimini diğerlerine kıyasla daha çok etkileyen faktörlerin “sorumluluk” ve “deneyime açıklık” olduğu dikkat çekmektedir.

Literatürdeki araştırmalar incelendiğinde Kazaferoğlu (2017), Şen ve Aslan (2017)’in çalışmalarında kişilik özellikleri faktörlerinden sorumluluğun girişimcilik eğilimini pozitif yönde etkilediğini bulgulamıştır. Benzer şekilde Howard ve Howard (1995) yüksek sorumluluğun girişimcinin karakteristik özelliği olabileceğini ifade etmiştir. Zhao ve Seibert (2006) ise sorumluluğun beş faktör kişilik özellikleri arasında girişimcilik ile en güçlü ilişkiye sahip olan özellik olduğu sonucuna varmıştır. Diğer yandan Göktaş ve Kazaferoğlu (2018)’nin üniversite öğrencileri ile yaptıkları araştırmaları ile kişilik özelliklerinden deneyime açıklık faktörü yüksek olan öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin de diğerlerine kıyasla yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Konaklıoğlu ve Kızanlıkl (2011) da çalışmalarında benzer şekilde deneyime açık olanların diğerlerine nazaran daha fazla girişimcilik eğilimi gösterdiklerini bulmuşlardır. Beş faktör kişilik özelliklerinin sorumluluk ve deneyime açıklık yanında dışa dönüklük boyutunun da girişimcilik eğilimi üzerinde pozitif yönde etkileri olduğu görülmektedir (Kazaferoğlu, 2017; Ören ve Bıçkes, 2011; Özgüner, 2015). Elde edilen sonuçlar yukarıda bahsi geçen faktörler nezdinde paralellik göstermektedir. Ancak çalışmada duygusal denge boyutu girişimcilik eğilimini pozitif yönde etkilemekte, uyumluluk ise negatif yönde etkilemektedir. Aksine Sözcen ve Yılmaz (2019), Boz vd. (2016) duygusal dengesizliğin girişimcilik eğilimini negatif yönde etkilediğini bulgularken, Zhao, Seibert ve Lumpkin (2010), Envich ve Langford (2010) uyumlu kişilik özelliğinin girişimcilik eğilimini pozitif yönde etkilediğini bulgulamışlardır.

10. Öneriler

Araştırmamanın girişimci olmayı düşünen kişilere, gelecekteki girişimcilik araştırmalarına yardımcı olacağı düşünüldükçe bazı öneriler verilebilir. Bu

bağlamda;

Girişimci olma niyeti olan kişilerin kişilik özelliklerini değerlendirerek girişim planlarını değerlendirmeleri,

Girişimcilik ile ilgili yeterli bilgi ve eğitime sahip olarak girişimcilik planı yapmaları;

Konuyla ilgilenen araştırmacıların girişimcilik eğilimini kişilik özellikleri yanında farklı psikolojik etmenler ile değerlendirmeleri;

Araştırmada kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerine doğrudan etkisi ölçülmüştür. Farklı değişkenlerle kişilik özelliklerin aracılığı ya da düzenleyiciliğinde değerlendirmelerin yapılması;

Araştırma zaman ve maddi sınırlılıklar sebebiyle Çankırı ilinde kamu ve özel sektörde çalışan katılımcılarla gerçekleştirilmiştir. Bu sebeple gelecekteki araştırmalar için daha spesifik örneklemelerin seçilerek yapılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Alsu, E., Karahan, M., & Gozek, S. (2016). Determinants of the Entrepreneurship Trends of University Students (A Field Study for Gaziantep). *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 6(12), 2222-6990.
- Antonicic, B., Bratkovic Kregar, T., Singh, G., & DeNoble, A. F. (2015). The big five personality-entrepreneurship relationship: evidence from Slovenia, *Journal of Small Business Management*, 53(3), 819-841.
- Aydemir, Y. (2019). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin kişilik özellikleri bakımından incelenmesi: Batman Üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma (Master's thesis, Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Aytaç, Ö., İlhan S. (2007). Girişimcilik ve Girişimci Kültür: Sosyolojik Bir Perspektif", Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, sayı 18.
- Balaban, Ö., Özdemir Y. (2008). "Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisi: Sakarya Üniversitesi İİBF Örneği", *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi* 2015.
- Bektaş, Ç. ve Köseoğlu, M.A. (2007). "Aile İşletmecilik Kültürünün Girişimcilik Eğilimine Etkileri ve Bir Alan Araştırması", Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Karaman İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 7(13) :297-317.
- Bird, B. (1988). Implementing Entrepreneurial ideas: The Case for Intention. *The Academy of Management Review*, 3(13), 442-454.
- Bono, J.E., Boles, T.L., Judge, T.A., Lauver, K.J. (2002), "The Role of Personality in Task and Relationship Conflict", *Journal of Personality*, 70:3.
- Boz, M., Buluk, B., Aydıncaya, G., & Arslantaş, Y. (2016). Kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimi arasındaki ilişki: çanakkale örneği. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(5), 1-10.
- Bozkurt, Ö., Kalkan, A., Koyuncu, O., Alparslan A. (2012). "Türkiye'de Girişimciliğin Gelişimi: Girişimciler Üzerine Nitel Bir Araştırma", Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Ens. Dergisi, 2012/1-15.

- Çeven, S. (2018). "Girişimci Sağlığı İle Girişimcilik Düzeyi ve Girişimcilik Eğilimi İlişkisi: Kastamonu'da Bir Ticaret Sektörü Uygulaması", *The International New Issues in Social Sciences*, 2018, 6-2.
- Chell, E. (1985), "Participation and Organisation: A Social Psychological Approach", London: MacMillan.
- Çiçeklioğlu, H., & Afşar, A. (2017). Girişimcilik Eğitimi Kurslarına Katılan Bireylerin Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimlerine Olan Etkilerinin İncelenmesi. *International Journal of Disciplines Economics and Administrative Sciences Studies*, 3(1), 1-16.
- Deniz, A., Erciş, A. (2008). Kişilik Özellikleri İle Algılanan Risk Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma, *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 22(2), ss. 302-330.
- Derindağ, Ö. F. (2018). Girişimcilik başarısını etkileyen unsurlar: kişilik özellikleri bağlamında bir analiz. *Uluslararası Yönetim Eğitim ve Ekonomik Perspektifler Dergisi*, 6(3), 1-12.
- Envick, B. R., ve Langford, M. (2000). The Five-Factor Model of Personality: Assessing Entrepreneurs and Managers. *Academy of Entrepreneurship Journal*, 6(1), 6-17.
- Erdem, H., Deniz, M. ve Kalkın, G. (2015). "Kişilik Özelliklerinin ve Kontrol Odağının Psikolojik Sermaye Üzerine Etkisi: Yönetimin Denetim Fonksiyonuna İlişkin Bir Araştırma". 1. Uluslararası Uygulamalı Bilimler Kongresi, Sosyal Sermaye Bildiriler Kitabı, 762-770.
- Goldberg, L. R. (1981). "Language and Individual Differences: The Search For Universals in Personality Lexicons", *Review of Personality and Social Psychology*, Vol.1,141-165.
- Goldberg, L. R. (1990). "An Alternative 'Description of Personality': The Big-Five Factor Structure", *Journal of Personality and Social Psychology* Vol. 59, No. 6, 1216-1229.
- Göktaş, P., & Kazaferoğlu, E. Kişilik Özellikleri İle Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişki: Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, *Dergisi*, 5(1), 39-63.
- Hatten, T. S. (1997). "Small Business: Entrepreneurship and Beyond", USA:

Prentice-Hall, Inc.

- Hewinson, A. Badger, F. (2006), "Taking the Initiative: Nurse Intrapreneurs in the NHS," *NursingManagement-UK*, 13/3: 14-19
- Hisrich, R. D., Peters, M. P., Shepherd, D. A., "Entrepreneurship", International Edition, Sixth Edition, McGraw-Hill, New York, 2005.
- Hitt, M. A., Stewart B. ve Lyman W. P. (2005). *Management*, International Edition, New Jersey, Pearson Prentice-Hall.
- Horzum, M., Ayas, T. ve Padır, M. (2017). Beş Faktör Kişilik Ölçeğinin Türk Kültürüne Uyarlanması. *Sakarya University Journal of Education*, 7(2): 398-408.
- Hough, L.M., & Ones, D.S. (2001). The structure, measurement, validity, and use of personality variables in industrial, work, and organizational psychology. In N. Anderson, D. S.Ones, H.K.Sinangil, & C.Viswesvaran (Eds.), *Handbook of industrial, work and organizational psychology*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- John, O. P., (1990). The 'Big Five' Factor Taxonomy: Dimensions of Personality in the Natural Language and Questionnaires. *Handbook of Personality: Theory and Research*, pp. 66-100.
- Kartal, Ö. (2018). "Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimi ile İlişkisi: Kastamonu Üniversitesi İİBF Örneği", *The International New Issues in Social Sciences*, 2018, 6-1.
- Kazaferoğlu, E. (2017). "Kişilik Özellikleri ile Girişimcilik Eğilimi İlişkisi: Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi". Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Konaklıoğlu, E. & Kızanlıklı, M.M. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Proaktif Kişilik Özellikleri ile Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişki, *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 72-92.
- Korkmaz, S. (2000). "Girişimcilik ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma", *H.Ü. İ.İ.B.F. Dergisi*, 18-1.
- Küçük, O. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ekin Kitabevi, Bursa.

- Küçük, O. (2016). Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Küçük, O. (2016). "Girişimci Sağlığı ile Girişimcilik Düzeyi ve Girişimcilik Eğilimi İlişkisi: TR90'da Bir Küçük Sanayi Sitesi Uygulaması", Uluslararası Katılımlı 16. Üretim Araştırmaları Sempozyumu İTÜ, İstanbul, ss. 819-823.
- Küçük O., (2020) (Editör ve Yazar) İşletmecilik, Lojistik ve Toplam Kalite Yönetimi Alanında Teoriler ve Bilimsel Araştırma Ölçekleri, (İçinde O. Küçük: İkinci Kısım İkinci Bölüm, Girişimcilik Eğilimi ve Girişimcilik Eğilimi Ölçeği, ss. 83-86.), Sonçağ Yayıncılık, Ankara.
- Lajunen, T. Özkan, T. (2005). Big Five Personality Traits As The Distal Predictors of Road Accident Involvement. (Ed: G. Underwood) Traffic and Transport psychology. (pp. 215-227) Oxford, England: Elsevier.
- McClelland, D. C. (1961). The Achieving Society. Princeton, NY: Van Nostrand.
- Mc Adams, D. P. (1997). "A Conceptual History of Personality Psychology,, Academic Press.
- Mert, M., Barutçu, E., & Mert, E. (2017). Relationship Between Entrepreneurial Orientation And Personal Characteristics: A Case Study at Pamukkale university, Turkey. *European Scientific Journal*, 13(12), 132-143.
- Mitchell, R. K., Busenitz, L., Lant T., Mcdougall, P., Morse E.A., Smith, J.B. (2002). "Toward a Theory of Entrepreneurial Cognition: Rethinking the Side of Entrepreneurship", *Entrepreneurship Theory and Practice*: 93-104.
- Norman, W. T. (1963). Toward an Adequate Taxonomy of Personality Attributes: Replicated Factor Structure in Peer Nomination Personality Ratings. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 66, ss. 574-583.
- Roccas, S., Sagiv, L., Schwartz, S. H., & Knafo, A. (2002). The big five personality factors and personal values. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28(6), 789-801.
- Özdemir, A., & Özgüner, M. (2016). The effect of psychological capital on entrepreneurship: A study on university students *Psikolojik*

sermayenin girişimcilik eğilimine etkisi: Üniversite öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 5107-5121.

Özgüner, M. (2015). A Study On The Relationship Between Entrepreneurship Types And Personality Types. *Route Educational And Social Science Journal*, 2(1), 148-160.

Ören, K., & Biçkes, M. (2011). Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Potansiyeli Üzerindeki Etkileri (Nevşehir'deki Yüksek Öğrenim Öğrencileri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma). *Suleyman Demirel University Journal of Faculty of Economics & Administrative Sciences*, 16(3).

Robbins, S. P. ve Judge, T. A. (2013) "Örgütsel Davranış" (İ. Erdem, Dü., Ö. İ. Türetgen, ve G. Başbuğ, Çev.) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık

Robbins, S., & Coulter, M. (1999). *Management*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

Saucier, G. (1994). Mini-Markers: A brief version of Goldberg's unipolar Big-Five markers. *Journal of Personality Assessment*, 63(3), 506-516.

Scott, A. J. (2006). Entrepreneurship, innovation and industrial development: geography and the creative field revisited. *Small business economics*, 26(1), 1-24.

68

Serhateri A., Coşkun E. (2006). "Girişimcilikte Elektronik Ticaretin Önemi", Uluslararası Girişimcilik Kongresi, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Yayınları:86.

Shaver K.G., Scott L.R. (1991). "Person, Process, Choice: The Psychology of New Venture Creation", Baylor University.

Sözcan, Z., & Yılmaz, T. (2019). Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisi: Sakaarya Üniversitesi Örneği. *Bilgi*, 21(1).

Şen, E. ve Aslan, İ. (2017). "Girişimci Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisi", *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 4/15, 1847-1855.

Şeşen, H., Basım, H. N. (2012). "Demografik Faktörler ve Kişiliğin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Spor Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma", *Ege Akademik Bakış*. 12, 21-28.

- Şencan, M. (2015). "Beş Faktör Kişilik Özellikleri ve İşkolizm Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Kamu Sektöründe Çalışanlar Üzerinde Bir Araştırma", *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2016, 5-3.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics* (6th ed.), Boston: Allyn and Bacon.
- Tınar, M.Y. (1999). Çalışma Yaşamı ve Kişilik, *Mercek Dergisi*, Sayı 14, Mess Yayınları
- Timuroğlu, K. Çakır, S. (2014). 'Girişimcilerin Yeni Bir Girişim Yapma Niyetlerinin Risk Alma Eğilimi ile İlişkisi', *İİBF Dergisi*.
- Ulu, M., & Bulut, M. B. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Kişilik Özelliklerinin Hexaco İle Ölçülmesi. *bilimname*, 34(2).
- Yelboğa, A. (2006). "Kişilik Özellikleri ve İş Performansı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", "İş, Güç" Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, 8(2): 196- 211.
- Yıldız, S., Boz, İ., Yıldırım, B. (2012). "Kişilik Tipi İle Olumlu Sosyal Davranış Arasındaki İlişki: Marmara Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma", *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26-1.
- Yıldız, E. (2018). A Case Study on Relationships Between Psychological Capital, Personality and Organizational Commitment. *International Journal of Business Administration*, 9(2), 99.
- Yurtsever, H. (2009), "Kişilik Özelliklerinin Stres Düzeyine Etkisi Ve Stresle Başa Çıkma Yolları: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma", *Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi*, Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Zel, U. (2001), *Kişilik ve Liderlik*, Seçkin Kitabevi, Ankara
- Zhang, L. F. (2002). Thinking styles and the big five personality traits. *Educational psychology*, 22(1), 17-31.
- Zhao, H., Seibert, S. (2006). The Big Five Personality Dimensions And Entrepreneurial Status: A Meta-Analytic Review. *Journal of Applied Psychology*, 91 (2), 259-271
- Zhao, H., Seibert, S. E., ve Lumpkin, G. T. (2010). The Relationship of Personality to Entrepreneurial Intentions and Performance: A Meta-

Analytic Review. Journal of Management, 36(2), 381-404.

Zimmerer, T.W. Scarborough, N.M. (2005), Essentials of Entrepreneurship and Small Business Management, 4th Edition, New Jersey, USA: Pearson Prentice Hall.

